

ERRADES TERMINOLÒGIQUES: “ALMIRANT NO ERA DÚS EXCLUSIU MALLORQUÍ SINÓ COMÚ A TOTA LA NACIÓ CATHALANA”

Després de la confirmació per part dels prestigiosos historiadors nord-americans de la catalanitat de l'Almirall Cristòfor Colom – el Sr. Charles Merrill i la Sra. Estelle Irizarri- cadascú d'ells basant-se en els seus propis estudis i aspectes concrets, i després de la sorpresa inicial per part de la gent i finalment, l'acceptació de la seva catalanitat per part d'aquesta opinió pública, podríem pensar que el misteri finalment ja ha quedat aclarit. Però no podem quedar-nos en aquest punt, ja que ens queden moltes incognites per resoldre i moltes afirmacions equivocades ja sigui per desconeixement ja sigui malintencionadament.

Donat que la investigació històrica ha de permetre trobar respostes als interrogants no basant-se en suposicions o conjectures ni en premisses falses o errònees, sinó que ha d'aprofundir i buscar més àmpliament en tots els seus aspectes per trobar les certeses que permetran fonamentar correctament – de nou- els fets històrics, direm que tenim encara moltes respostes per trobar, a fi d'anar encaixant les peces que configuren aquest puzzle gegant que està durant més de 500 anys: El del misteri al voltant de la figura de l'Almirall Cristòfor Colom.

Així el tema relatiu a l'origen del descobridor més universal de la història de la humanitat, i l'interès per tothom per fer-lo originari del seu poble, ciutat, comarca o comunitat ha prevalgut d'una manera molt forta, argumentant tota mena d'explicacions més o menys encertades. Amb aquesta reflexió no volem dir que potser si que hi poden haver referències en molts llocs relacionades amb l'Almirall Colom que el fan estar en molts llocs en mesos i anys diferents, però el fet d'estar-se hostatjat en una casa determinada el fa originari d'aquell indret ? El fet de tenir referències d'ell a Galícia, Mallorca o Portugal demostren que sigui originari d'algun d'aquests llocs ?

-La resposta és no-.

Recordem que ell era navegant i això implica, viatjar i moure'continuant d'un lloc a un altre, i aquest fet sens dubte, no demostra en absolut que sigui originari d'allà, tan sols demostra que en aquells moments, físicament va ser-hi. Per tant, cal anar amb compte amb les tesis sobre el lloc d'origen del descobridor, si estan incorrectament fonamentades.

Una de les argumentacions que crida l'atenció, és potser la que es dona des de Mallorca on es fonamenta que Colom era Mallorquí perquè signava com “ *L'Almirant*” i que el vocable “almirant” és exclusiu de Mallorca ja que apareix en escrits que es troben als seus arxius. Com veurem, de la mateixa manera que el vocable apareix en la correspondència de Mallorca, també es troba present en la resta de documentació i correspondència escampada arreu dels arxius de l'antiga corona catalano-aragonesa. Veurem com “Almirant” era un vocable d'ús “general” i no “particular”.

A tal efecte:

Troben en un manuscrit de l'any 1541 que conté totes les obres d'Ausias March i on al seu final hi diu el següent:

“ E fonch acabat d'escriure lo present llibre en Barchelona per mi Pere Vilasoló prevere per servey del illustre senyor Almirant de Napols a IX de matx 1541”.

També apareix la mateixa paraula “*Almirant*” a la obra que s'intitula com segueix:

“Obres del valeró cavaller y elegantíssim poeta Ausias March, ara novament ab molta diligència revistes y ordenades y de molts cants aumentades. Imprimides en Barcelona en casa de Claudi Bornat. 1560.”

La dedicatòria que l'acompanya diu el següent:

*“al illustrissim senyor D.Ferrando Folch de Cardona y D'Anglasola duc de Soma, conde de Olivito y de Palamos: senyor de les baronies de Bellpuig, de Linyola y de Calonge, é de la vall de Almonazir; y gran Almirant de Napols: Claudes Bornat impressor.”*¹

També es recull la normativització *del terme* “almirant” com a ús corrent de català i no exclusiu de la variant mallorquina la qual cosa demostra com era d'ús comú a tots els territoris de la “nació catalana” i com es continuarà utilitzant en els segles posteriors, donat que el trobem recollit al “*Diccionario catalan-castellano y viceversa*” publicat a Barcelona l'any 1861 per l'agència mèdica catalana, on trobem el següent: “*vice- almirant, m. Qui mana en lloc del almirant-vicealmirante*”.

Com a colofó final i per aquelles persones que puguin tenir dubtes sobre la normal utilització del vocable català “Almirant” transcrivim les primeres línees del tractat de Pau, aliança i comerç ajustat entre el Rey de Bugía, Alid Abu Zagri y Don Jaume II d'Aragó per cinc anys de l'any 1309 en que es concedeixen diverses franquícies als catalans:

*“ Aquesta és la treva feta entre el molt alt Senyor en Jacme, per la gracia de Deu, Rey d'Arago, de Valencia, de Sardenya, è de Corcega, è Compte de Barchelona, è de la Sancta Esgleya de Roma Senyaler, Almirant, è Capitan General, è el noble Rey de Bugía, Don Holit, fill del noble Rey Abuçagrin, è en Garcia Periz de Mora missatge è Procurador seu per nom dell, del altra...”*²

1 L'esment de la obra d'Ausias March es troba recollit en el llibre “Memorias para ayudar a formar un diccionario crítico de los escritores catalanes y dar alguna idea de la antigua y moderna literatura de Cataluña”. 1836. Félix Torres Amat (Obispo de Astorga)

2 Extret del llibre “Memorias históricas sobre la Marina, comercio, y artes de la antigua ciudad de Barcelona”. Antoni Capmany y de Montpalau, Real Junta i Consulat de comerç Barcelona. Madrid. 1780. Docum: R.Arch Regest. Diversorum Jacubi I et Ii pars I fol 95.B.

Tenim doncs, un llarg camí a fer per esbrinar d'una manera real i veraç la realitat que acompanyà l'almirall Cristòfor Colom, i arribar a saber algun dia amb certesa tot el que- de moment- navega encara entre dos aigües, així reflexionarem amb els versos d'Ausias March quan diu en el seu:

ESTRAMPS

“...O gent del món obriu los ulls per veure
Com no es tot ver lo que veritat sembla...”

“...Causen las gents esta error comuna
Puix en lo món tal enteniment troben,
Ans de haver del ver la conexença
Han engendrats hàbits de mals conceptes...”

Eva Sans
Cercle Català d'Història

